

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3CoKR/56/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1118212577
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Břoušková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1118212577.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Břouškovovej a členov senátu JUDr. Borisa Tótha a JUDr. Paulíny Pacherovej, v právnej veci žalobcu: Európska agentúra vzdelávania, n.o., so sídlom Nobelova 1295/16, 831 02 Bratislava, IČO: 45 746 575, právne zast.: ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA DVORECKÝ & PARTNERI s.r.o., so sídlom Grösslingova 50, 811 09 Bratislava, IČO: 35 967 421, proti žalovanému: FARDOUS PARTNERS správcovská, k.s., so sídlom Skalná 7622/9, 811 01 Bratislava, IČO: 48 002 381, správca úpadcu: Európska vzdelávacia akadémia, n.o. v likvidácii, so sídlom Nobelova 16, 836 14 Bratislava, IČO: 37 924 010, substitučne splnomocnený: ARIES LEGAL s.r.o., so sídlom Skalná 7622/9, 811 01 Bratislava, IČO: 54 726 417, substitučne splnomocnený: Advokátska kancelária FARDOUS PARTNERS s.r.o., so sídlom Hlavná 6, 927 01 Šaľa, IČO: 47 241 543, v konaní o určenie popretej pohľadávky, o odvolaní žalovaného proti II. výroku rozsudku Okresného súdu Bratislava I č.k. 28Cbi/27/2018-425 zo dňa 25.04.2023, pomerom hlasov 3 : 0, takto

rozhodol:

I. Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Bratislava I č.k. 28Cbi/27/2018-425 zo dňa 25.04.2023 v napadnutom II. výroku mení tak, že žalovanému proti žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne po právoplatnosti tohto uznesenia súd prvej inštancie v osobe vyššieho súdneho úradníka.

II. Žalovanému proti žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne po právoplatnosti tohto uznesenia súd prvej inštancie v osobe vyššieho súdneho úradníka.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (ďalej aj „konkurzný súd“) napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobca s poukazom na ust. § 32 ods. 9 zákona NR SR č. 7/2005 Z.z., o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom a účinnom do 31.12.2018 (ďalej aj „ZoKR“), domáhal určenia popretých pohľadávok vo výške 222.246,64 Eur, prihlásených v konkurznom konaní vedenom na majetok úpadcu pod č. 4-10, čo do právneho dôvodu, vymáhateľnosti, výšky a poradia. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že úlohou žalobcu bolo už v podanej prihláške jednoznačne popísať skutkové okolnosti právneho dôvodu vzniku a výšky predmetnej pohľadávky tak, aby bola vôbec preskúmateľná a aby bolo možné určiť, či žalobca správne a na základe akého podkladu uplatňuje predmetné pohľadávky č. 4-10, ktorá je podložená a preskúmateľná listinnými podkladmi. Konkurzný súd zo zisteného skutkového stavu však skonštatoval, že žalobca túto svoju povinnosť zanedbal, a preto žalobu zamietol. Súčasne rozhodol o trovách konania tak, že žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že o trovách konania rozhodoval v súlade so zásadou hospodárnosti a procesnej ekonómie podľa § 255 ods. 1 a contrario, v spojení s § 262 ods. 1 CSP, aj keď bol žalovaný v konaní v plnom rozsahu úspešný, avšak žiadne trovy konania mu nevznikli. Konkurzný súd poukázal na to, že v predmetnej veci sa správca úpadcu - žalovaný FARDOUS PARTNERS správcovská, k.s., IČO: 48 002 381, dal zastúpiť až vo fáze nariadeného termínu pojednávania, keď sa na pojednávaní konanom dňa 28.03.2023 zúčastnila

poverená advokátska koncipientka. V tejto súvislosti zdôraznil, že správca úpadcu poveril zastupovaním ARIES LEGAL s.r.o., IČO: 54 726 417, ktorý substitučne splnomocnil Advokátsku kanceláriu FARDOUS PARTNERS s.r.o., ktorá na predmetné pojednávanie poverila zamestnanca kancelárie - advokátsku koncipientku. Súd pri svojom rozhodovaní zohľadnil skutočnosť, že komanditistom správcu úpadcu, ktorý je žalovaným, je Advokátska kancelária FARDOUS PARTNERS s.r.o.. IČO: 47 241 543, ktorá na predmetné pojednávanie poverila svojho zamestnanca. Vzhľadom na uvedené je podľa záveru súdu prvej inštancie ustanovenie si právneho zástupcu správcu úpadcu, ktorého komanditistom je tá istá advokátska kancelária, ktorá zastupuje žalovaného v incidenčnom konaní na pojednávaní konanom dňa 28.03.2023 prostredníctvom povereného zamestnanca, zneužitím práva na zastúpenie advokátom. Cieľom tohto konania žalovaného bolo podľa názoru súdu zvýšenie nákladov protistrane, čo je úkonom nezasluhujúcim si právnu ochranu. V danom prípade nie je tak naplnená podmienka dôvodnosti a účelnosti vynaložených výdavkov v rámci konania, pričom súd už v rámci preskúmania § 251 CSP a rozhodovania o priznaní nároku na náhradu trov konania, dospel k záveru, že ide len o výdavky, ktoré vznikli žalovanému v dôsledku neštandardného postupu správcu úpadcu, ktorý v podstate prostredníctvom „režazenia plných mocí“, splnomocnil na zastupovanie povereného zamestnanca spoločnosti, ktorá je komanditistom v spoločnosti správcu úpadcu. Preto rozhodol o nepriznaní trov konania žiadnemu z účastníkov konania.

2. Uznesenie v časti II. výroku (trovy konania) napadol v zákonnej lehote odvolaním žalovaný (ďalej aj „odvolateľ“) z odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b/ a h/ zákona č. 160/2015 Z.z., Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). V odvolacej argumentácii poukázal na čl. 47 ods. 2 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava SR, v zmysle ktorého „Každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi.“ Právo nechať sa zastúpiť v súdnom konaní advokátom je právom garantovaným ústavou, pričom v sporoch vyvolaných alebo súvisiacich s konkurzom a reštrukturalizáciou je to zákonná povinnosť v zmysle § 90 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). K tomuto uviedol, že v predmetnom konaní žalovaný splnomocnil na zastupovanie právneho zástupcu ARIES LEGAL s.r.o., so sídlom Skálná 7622/9, 811 01 Bratislava-mestská časť Staré Mesto, IČO: 54 726 417, pričom žalovanému v súvislosti s týmto konaním vznikli trovy právneho zastúpenia v zmysle Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, a to v rozsahu dvoch úkonov právnej služby: príprava a prevzatie právneho zastúpenia a účasť na pojednávaní dňa 28.03.2023. Žalovaný si nárok na náhradu trov riadne uplatnil, a to vo svojom vyjadrení zo dňa 10.02.2020. V tejto súvislosti poukázal i na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 264/2016, z ktorého vyplýva, že trovy konania vzniknuté v súvislosti so zastúpením účastníka advokátom je potrebné zásadne považovať za vynaložené účelne na riadne uplatňovanie, resp. bránenie práva na súde. Iba v celkom výnimočných situáciách, najmä v prípade zneužitia práva na zastúpenie advokátom, by mohlo ísť o trovy konania, ktoré by sa nedali kvalifikovať ako vynaložené účelne. Napriek skutočnosti, že žalovaný bol v predmetnom konaní úspešný, súd rozhodol v rozpore so zásadou pomeru úspechu vo veci a nárok na náhradu trov konania žalovanému nepriznal s odôvodnením, že „ustanovenie právneho zástupcu správcu úpadcu, ktorého komanditistom je tá istá advokátska kancelária, ktorá zastupuje žalovaného v incidenčnom konaní na pojednávaní konanom dňa 28.03.2023 prostredníctvom povereného zamestnanca je zneužitím práva na zastúpenie advokátom. V súvislosti s uvedeným ďalej uviedol, že správca v čase udelenia plnomocenstva právnomu zástupcovi na zastupovanie v predmetnej právnej veci nemohol objektívne vedieť, že na pojednávaní konanom dňa 28.03.2023 dôjde k rozhodnutiu v merite veci, a to tak že žalovaný bude v celom rozsahu úspešný, a teda že v zmysle zásady úspechu v spore, by mal nárok na náhradu trov konania. Rovnako správca nemohol predpokladať, či žalobca na pojednávaní nebude uplatňovať ďalšie nároky alebo prostriedky procesného útoku na preukázanie svojho nároku, a teda že zastúpenie advokátom nebude dôvodné, resp. že toto zastúpenie bude výlučne pre potreby jedného pojednávania. Správca nemohol predpokladať, že pre účely rozhodnutia vo veci zo strany žalobcu nebudú navrhnuté nové dôkazy pre ktoré by bolo potrebné odročiť pojednávanie, príp. sa k týmto písomne vyjadrovať. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia žiadnym spôsobom nevyplýva, že by súd v rámci úvah o nepriznaní nároku na náhradu trov konania, mal za preukázané že žalovaný vedel, že na pojednávaní dňa 28.03.2023 bude žaloba zamietnutá a necháva sa zastúpiť výlučne „za účelom vytvorenia ľahkého a neodôvodneného zisku na úkor protistrany“ (bod 51 Rozsudku). Ustanovenie § 257 CSP umožňuje súdu vo výnimočných prípadoch, v rámci svojho uváženia nepriznať úspešnej strane sporu nárok na náhradu trov konania ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, avšak hranice sudcovskej úvahy sú dané účelom právnej úpravy náhrady trov konania, ktorá jej nepriznanie úspešnému účastníkovi pripúšťa len ako výnimku zo všeobecného procesného princípu zodpovednosti za výsledok sporového konania (§ 255 ods. 1

CSP). Priamo z textu zákonného ustanovenia vyplýva, že súd by mal podľa neho rozhodovať iba vo výnimočných prípadoch. (NS SR 9Cdo/51/2021). Súd prvej inštancie v danom prípade podľa odvolateľa opomenul, že trovy konania nemajú len kompenzačnú funkciu ale aj funkciu preventívnu a sankčnú. Ak by sa v tomto prípade ostatné dve funkcie náhrady trov konania opomenuli, len z dôvodov nesprávnej úvahy súdu, keďže na pojednávaní správcu zastupoval advokát, ktorý so správcou nie je spriaznený a nie je s ním ani v inom právnom vzťahu ako na základe udeleného plnomocenstva, a až tento advokát sa nechal substitučne zastúpiť podľa ust. § 16 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoA“). Z uvedeného je zrejmé, že nie správca bol zastúpený Advokátskou kanceláriou FARDOUS PARTNERS s.r.o., ale advokát ARIES LEGAL s.r.o. bol zastúpený Advokátskou kanceláriou FARDOUS PARTNERS s.r.o., teda išlo o osobitný právny vzťah podľa ZoA. V tomto prípade trovy konania majú slúžiť aj na istú ochranu žalovaného pred svojvoľným alebo šikanóznym uplatňovaním práva na súde, ktorú skutočnosť súd prvej inštancie absolútne nezobral do úvahy. Navyše by týmto vo všeobecnosti vylúčil povinnosť zastúpenia advokátom podľa ust. § 90 ods. 1 CSP v prípade správcu, ktorý nemá právne vzdelanie (Ing.). V predmetnom konaní si žalovaný neuplatnil žiadne výnimočné trovy konania, len tie, ktoré skutočne vznikli (prevzatie vecí a príprava, účasť na pojednávaní), pričom nie je výnimočnou situáciou, že správca sa v incidenčných, či excindančných konaniach nechá zastúpiť právnym zástupcom, napokon uvedené pripúšťajú predpisy insolvenčného práva. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok Okresného súdu Bratislava I č.k. 28Cbi/27/2018-425 zo dňa 25.04.2023 v časti výroku o trovách konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a priznal žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania; alternatívne, aby odvolací súd napadnutý rozsudok Okresného súdu Bratislava I č.k. 28Cbi/27/2018-425 zo dňa 25.04.2023 v časti výroku o trovách konania zmenil tak, že žalovaný má nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %. Žalovaný si zároveň uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. Žalobca sa k odvolaniu nevyjadril.

4. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (§ 34 zák.č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok - „CSP“) prejednal vec v rozsahu predpokladanom § 379 CSP, bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že rozhodnutie prvoinštančného súdu je vo výroku o náhrade trov konania potrebné podľa ustanovenia § 388 CSP zmeniť, pretože nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

5. Z obsahu napadnutého rozsudku, ako i zo skutkového stavu podľa obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa svojou žalobou domáhal určenia popretých pohľadávok vo výške 222.246,64 Eur, prihlásených v konkurznom konaní vedenom na majetok úpadcu pod č. 4-10, čo do právneho dôvodu, vymáhateľnosti, výšky a poradia. Nakoľko mal konkurzný súd v danom prípade za preukázané, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno, žalobu zamietol a žiadnej zo strán konania náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie o nepriznaní trov zdôvodnil skutočnosťou, že správca úpadcu poveril zastupovaním v predmetnom spore ARIES LEGAL s.r.o., IČO: 54 726 417, ktorý substitučne splnomocnil Advokátsku kanceláriu FARDOUS PARTNERS s.r.o., ktorá súčasne je komanditistom správcu úpadcu, ktorý je žalovaný. Takéto ustanovenie si právneho zástupcu správcom úpadcu, ktorého komanditistom je tá istá advokátska kancelária, ktorá zastupuje žalovaného v incidenčnom konaní, je podľa názoru konkurzného súdu zneužitím práva na zastúpenie advokátom.

6. Odvolací súd sa oboznámil s napadnutým rozsudkom ako aj obsahom celého spisu a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom II. výroku o nepriznaní náhrady trov žiadnej zo strán konania, nie je správne.

7. Niet sporu v tom, že konkurzné konanie je konaním súdnym, na ktoré sa aplikujú ustanovenia CSP, pokiaľ konkurzný zákon na riešenie konkrétnej skutkovej (procesnej) situácie nemá osobitnú úpravu.

8. V prípade trov konania konkurzný zákon takúto úpravu neobsahuje. Konanie a rozhodovanie o trovách konania sa tak spravuje ustanoveniami CSP.

9. Odvolací súd sa nestotožnil so správnosťou právneho záveru konkurzného súdu o nepriznaní náhrady trov konania úspešnému žalovanému a o nedôvodnosti aplikácie ust. § 255 ods. 1 CSP. Zo zisteného skutkového stavu, kde žaloba bola konkurzným súdom v celom rozsahu zamietnutá, z čoho je nesporné, že žalovaný mal v konaní plný úspech, nevyplýva žiadna skutočnosť, ktorá by zakladala dôvod na takýto

postup. Ba naopak, nakoľko mal žalovaný plný úspech v tomto konaní, v zmysle ust. § 255 ods. 1 CSP, ktoré je založené na zásade pomeru úspechu strán vo veci, patrí mu potom náhrada trov konania vo výške 100 %.

10. Naviac odvolací súd dopĺňa, že v tomto štádiu konania niet priestoru posudzovať „účelnosť“ vynaložených výdavkov, ktoré vznikli žalovanému v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením jeho práva v zmysle ust. § 251 CSP. Túto súd skúma až v štádiu, kedy rozhoduje samostatným rozhodnutím o výške náhrady trov konania po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, a preto je takéto posudzovanie predčasné.

11. Vo vzťahu k argumentácii konkurzného súdu k právnemu zastupovaniu žalovaného, ktorý sa ako správca konkurznej podstaty úpadcu v tomto spore dal zastupovať advokátskou kanceláriou ARIES LEGAL s.r.o., IČO: 54 726 417, ktorá substitučne splnomocnila Advokátsku kanceláriu FARDOUS PARTNERS s.r.o., ktorá súčasne je komanditistom správcu úpadcu (žalovaným), dáva odvolací súd do pozornosti uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 17.10.2012, sp. zn. 3MCdo 30/2012, ktorý riešil obdobný prípad, kde vyslovil právny názor, že: „Aj advokát, ktorý sa v súdnom konaní domáha svojho nároku vyplývajúceho ako z jeho podnikateľskej činnosti, tak i zo súkromnoprávneho vzťahu, resp. ktorý vystupuje v takýchto vzťahoch na strane žalovanej, má právo dať sa v konaní zastupovať advokátom, ktorého si zvolí.“ Zo žiadnej právnej úpravy nevyplýva, že by sa advokát nemohol dať v konaní zastupovať iným advokátom a že by v konaní ako zástupca nemohla vystupovať „vlastná“ advokátska kancelária, ktorá je samostatným právnym subjektom. Uvedené je súladné s ust. § 24 O.s.p., (v súčasnosti ust. § 89 CSP), neprieči sa ani zákonu č. 586/2003 Z.z. o advokácii v znení neskorších predpisov, tieto skutočnosti nemôžu byť zohľadnené v neprospech žalovaného, nakoľko jeho konanie dať sa v konaní zastupovať advokátom je legitímne. Na základe uvedeného dospel súd k záveru, že uvedená konštatácia je nesprávna a neopodstatnená.

12. Vzhľadom na uvedené odvolací súd v súlade s § 388 CSP napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v jeho II. výroku o trovách konania zmenil tak, že priznal úspešnému žalovanému náhradu trov konania vo výške 100 %.

13. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalovanému priznal nárok na ich náhradu, ktorý si v konaní uplatnil.

14. O výške priznaného nároku na náhradu trov (prvoinštančného a odvolacieho) konania v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne vyšší súdny úradník súdu prvej inštancie.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť právneho zastúpenia advokátom dovolateľ nemá len v prípadoch vymedzených § 429 ods. 2 CSP.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP). Nesplnenie náležitostí vyžadovaných § 428 a § 429 CSP má za následok odmietnutie dovolania (§ 447 písm. d/, e/ CSP).